

נוהל עירוני מס' 804

נוהל פירוק והריסת אסבסט

רשימת הפרקים :-

- 0. מנהלה שינויים בנוהל. נהלים הקשורים לנוהל זה. 0.3 גלופות הקשורות לנוהל זה.
- 1. כללי
- 2. מטרות
- 3. הגדרות
 - 3.1 תיק מידע
 - 3.2 היתר הריסה
 - 3.3 הרשות לאיכות הסביבה
 - 3.4 אסבסט
 - 3.5 אסבסט פריך
 - 3.6 אסבסט צמנט
 - 3.7 בדיקת אויר
 - 3.8 הועדה הטכנית לאבק מזיק
 - 3.9 שילוט באתר
- 4. סמכויות ואחריות
 - 4.1 אגף רישוי ופיקוח על הבניה
 - 4.2 מח' פיקוח על הבניה
 - 4.3 הועדה הטכנית לאבק מזיק
 - 4.4 הרשות לאיכות הסביבה
- 5. גוף הנוהל
- 6. מסמכים נילווים
 - 6.1 הנחיות הועדה הטכנית לאבק מזיק לעבודות בניה, פירוק והריסה של מוצרי אסבסט צמנט במבנים מיום 26.4.06.
 - 6.2 הנחיות הועדה הטכנית לציבור בעניין ביצוע עבודת אסבסט מצומצמת. נוהל אסבסט

0 מנהלה

0.1 שינויים בנוהל :-

אושר ע"י סמנכ"ל,
המשרד להגנת הסביבה
המח' המשפטית

תאור השינוי
ראשוני

תאריך תוקף

מהדורה
1.0

0.2 נהלים הקשורים לנוהל זה :- אין כרגע יהיו בעתיד.

0.3 גלופות הקשורות לנוהל זה. (במידה ויהיו)

1. כללי

נוהל זה מטפל בפירוק אסבסט – צמנט הידוע כחומר המסוכן לבריאות מאחר והחשיפה אליו (ובעיקר שאיפת הסיבים שלו) עלולה לגרום למחלות ריאה, סרטן הריאות ומחלות נוספות. הנוהל הינו בהתאם לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות (תיקון) התשס"ו 2006, בהתאם לטיוטת החוק למניעת אסבסט התשס"ז 2007, בהתאם להנחיות הועדה הטכנית לאבק מזיק לעבודות בניה, פירוק והריסה של מוצרי אסבסט – צמנט במבנים מיום 26.4.06 והנחיות הועדה הטכנית לציבור בעניין ביצוע עבודות אסבסט מצומצמת, מעודכנת ל- 6.3.05. יש חשיבות רבה ליישום נוהל פירוק אסבסט למניעת חשיפת הציבור לסיבים שלו.

2. מטרות

מטרת מסמך זה להבהיר לציבור עורכי הבקשות להיתרי הבניה, ליזמים, למשפצים ולציבור הרחב שפירוק אסבסט מחייב קבלת היתרי בניה להריסה למוצרי אסבסט ומחייב את פירוקם בפועל תוך נקיטת אמצעים והוראות מיוחדות על מנת לצמצם ולמנוע חשיפת הציבור לסיבי אסבסט.

3. הגדרות

- 3.1 **"תיק מידע"** – תיק מידע להיתר, עפ"י תקנות התכנון והבניה (מידע נדרש להיתר) התשנ"ב 1992.
- עורכי בקשות מגישים למנהל ההנדסה לאגף רישוי ופיקוח על הבניה בקשה לתיק מידע בו כל הגורמים הרלוונטיים בעירייה נותנים מידע לגבי הבקשה המבוקשת טרם הגשתה לאישור לצורך קבלת היתרי בניה/הריסה.
- 3.2 **"היתר הריסה"** – בקשה להיתר הריסה אותה מגיש עורך הבקשה לאגף רישוי ופיקוח על הבניה. ההיתר יכול להיות להריסה בלבד או כחלק מהיתר בניה הכולל גם הריסת הקיים. הבקשות להיתר הריסה הן בהתאם לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 על תיקוניו ותקנותיו.
- 3.3 **"הרשות לאיכות הסביבה"** – מהווה תחנה בהליך הרישוי כתובת : רח' דיזינגוף 200, בית המהנדס, בתל-אביב, טל' 03-7253800.
- 3.4 **"אסבסט"** – מינרל טבעי, סיבי, לרבות אמוסייט, קריזוטיל, קרוסידוליט, אנתופיליט, טרמוליט, אקטינוליט, או דומיהם שריכוזם עולה על אחוז אחד ממשקל החומר, בכל מופע, הרכב או שימוש.
- 3.5 **"אסבסט פריק"** – אסבסט שניתן לפרור, כתישה או צמצום לאבקה על ידי מגע ידני, כאשר הוא במצב יבש לרבות אסבסט צמנט שנפגע במידה שהופכת אותו לפריק.
- 3.6 **"אסבסט צמנט"** – מוצר קשיח העשוי תערובת של אסבסט מלט ומים.
- 3.7 **"בדיקת אויר"** – נטילת דגימה לצורך בדיקת נוכחות סיבי אסבסט באויר.
- 3.8 **"הועדה הטכנית לאבק מזיק"** – ועדה סטטוטורית המורכבת מציגי המשרד להגנת הסביבה, משרד העבודה וגופים נוספים. כתובתה : המשרד להגנת הסביבה, רח' כנפי נשרים 5 ירושלים, טל' 02-6553763.
- 3.9 **"שילוט באתר"** – תחימת שטח אתר פירוק האסבסט עם סרט בידוד והצגת שלטי אזהרה בנוסח :
הכניסה אסורה !!
סכנה ! מכיל סיבי אסבסט !
המנע מיצירת אבק !
סכנת סרטן ומחלות דרכי הנשימה.
יש לציין את מועד הפירוק, תאריך ושעות עבודה.

4. סמכויות ואחריות

- 4.1 "אגף רישוי ופיקוח על הבניה" – הגוף המאשר ומנפיק היתרי בניה והיתרי הריסות בהתאם לסמכויות המוקנות לו מכוח חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 על תיקוניו ותקנותיו. כתובת : שד' בן גוריון 68, ת"א.
- 4.2 "מח' פיקוח על הבניה" – חלק מאגף רישוי ופיקוח על הבניה שבתחום סמכותם ואחריותם בין השאר ביצוע ביקורות בשטח לצורך בדיקה אם הבקשה תואמת את המצב הקיים והמוצהר ע"י עורך הבקשה.
- 4.3 "הועדה הטכנית לאבק מזיק" – ועדה סטטוטורית המנפיקה אישורים לעבודות בניה, פירוק והריסה של מוצרי אסבסט-צמנט במבנים. כתובתה : המשרד להגנת הסביבה, כנפי נשרים 5, ירושלים.
- 4.4 "הרשות לאיכות הסביבה" – בין השאר, תחנה בהליך מתן היתרי בניה והריסה. לעניין נוהל זה פונים לרשות לאיכות הסביבה, פניות אליה לצורך קבלת אישור להיתרי בניה והריסה, יש לפנות בנושא זה לגבי נחמה עמירב אחראית תכנון סביבתי. כתובתה : רח' דזינגוף 200, בית המהנדס, תל אביב

5. גוף הנוהל

נוהל פירוק/הריסת אסבסט

אין להתחיל בעבודת פירוק/הריסת האסבסט לפני אישור הועדה הטכנית לאבק מזיק של המשרד להגנת הסביבה ולפני קבלת היתר בניה להריסה מאגף רישוי ופיקוח על הבניה במינהל ההנדסה.

בהתאם לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות)(תיקון), התשס"ו 2006 להלן ההנחיות והדרישות לנושא אסבסט :-

1. בתיק המידע יופיע המידע הבא :

1.1. על מגיש הבקשה לצרף אישור של מהנדס או אדריכל הרשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים (על פי סעיף 8 לחוק המהנדסים והאדריכלים תשי"ח נ 1958) על קיומו או אי קיומו של אסבסט במבנה ואם קיים – על שטח האסבסט הקיים במבנה.

2.1. תנאי בהיתר ההריסה יהיה ביצוע פירוק האסבסט בהתאם לאישור הועדה הטכנית לאבק מזיק על פי תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות)(תיקון), התשס"ו 2006.

3.1. עבודות פירוק/הריסת אסבסט מעל 50 מ"ר תבוצענה ע"י קבלן או מפקח מאושר לעבודות אסבסט על ידי הועדה הטכנית לאבק מזיק (ראה נספח א'). רשימת קבלנים המתעדכנת מעת לעת מצויה באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה.

4.1. פירוק חד פעמי של לוחות אסבסט צמנט שלמים ותקינים בלבד, ששטחם קטן מ- 50 מ"ר יעשה על פי הנחיות הועדה הטכנית נוהל לעבודה מצומצמת באסבסט המפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, המצורף בעניין.

5.1. פירוק לוחות אסבסט סדוקים, שבורים שרופים וכיוצא באלה בכל גודל וכמות שהיא, חייב בכל מקרה קבלת אישור של הועדה הטכנית לאבק מזיק.

6.1. בכל מקרה, יש לקבל בנוסף לאישורים הנ"ל גם את אישור הרשות לאיכות הסביבה. יש לפנות לגבי נחמה עמירב, אחראית תכנון סביבתי בטל' 03-7253817. (גבי עמירב תמסור לעורך הבקשה בשלב האישור, את המסמך של הועדה הטכנית מיום 26.4.07)

7.1. יצויין כי אי עמידה בהוראות המופיעות לעיל **מהווה עבירה** על פי חוק התכנון והבניה ותקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים באבק מזיק), תשמ"ד 1984.

2. בבקשות להיתר הריסה

1.2. **בהגשה (גרמושקה) יש לסמן את חלקי המבנה המיועדים לפירוק אסבסט בצבע כתום ולציין או לצרף לפי העניין :**
* סוג האסבסט ומידע לגבי מצבו הפיסי.
* שטח ההריסה במ"ר ושטח האסבסט המיועד לפירוק.
* צילומים בהתאם.

2.2. **במפה הטופוגרפית, לסמן את מיקום האסבסט המיועד לפירוק.**

3. תנאים בהיתר ההריסה

1.3. תנאי בהיתר ההריסה הוא שלא יבוצעו כל עבודות פירוק אסבסט מעל ל- 50 מ"ר ללא היתר מהוועדה הטכנית. יש להעביר את הבקשה להיתר למחלקת פיקוח על הבניה וכן אל הרשות לאיכות הסביבה של עיריית תל-אביב יפו לגבי נחמה עמירב לפקס שמספרו 03-5278204.

2.3. עבודות פירוק אסבסט של לוחות אסבסט שלמים ותקינים בלבד בשטח הקטן מ- 50 מ"ר, יבוצעו אך ורק על פי נוהל לעבודה מצומצמת באסבסט המפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה. בכל מקרה יש לקבל היתר בניה להריסה לפירוק.

3.3. פירוק/הריסת לוחות סדוקים, שבורים שרופים וכיוצא באלה, **בכל גודל וכמות** שהם חייבים בכל מקרה קבלת אישור של הוועדה הטכנית לאבק מזיק.

4.3. יש לידע בכתב את מוח' פיקוח על הבניה ואת הרשות לאיכות הסביבה על מועד תחילת ביצוע העבודות.

5.3. יש להציב שילוט באתר (ראה נספח ב') ובסביבתו ברדיוס של מעל 50 מ' לפחות מאתר העבודות (בקרבת מקום בו מתגוררים ו/או שוהים אנשים) על המועד המדוייק של הפירוק (תאריך ושעות העבודה).

6.3. בסיום פירוק האסבסט בשטח העולה על 50 מ', יש להעביר למחלקת פיקוח על הבניה של העירייה את אישור הוועדה הטכנית לאבק מזיק על סיום העבודה.

4. נוהל זה אינו מתייחס לארובות ו/או צנרת העשויים מאסבסט.

5. נוחל זה יתעדכן מעת לעת.

6. מסמכים נילווים

6.2 הנחיות הוועדה הטכנית לאבק מזיק לעבודות בניה, פירוק והריסה של מוצרי אסבסט צמנט במבנים מיום 26.4.06.
רשימת המפקחים והקבלנים בעלי אישור מהוועדה הטכנית לבצע עבודות אסבסט, המופיעה במסמך הזה, מתעדכנת מעת לעת. לצפייה ברשימה המועדכנת, יש לפנות לאתר המשרד להגנת הסביבה בכתובת הבאה :

http://www.sviva.gov.il/Enviroment/Static/Binaries/ModulKvatzim/mefakhim_cement2008_2.pdf

6.2 הנחיות הוועדה הטכנית לציבור בעניין ביצוע עבודת אסבסט מצומצמת.

נספח 2

מדינת ישראל
 משרד התמ"ת המשרד לאיכות הסביבה
 הועדה הטכנית לאבק מזיק
 המשרד לאיכות הסביבה, בני גשרים 5, ירושלים
 טלפקס: 02-6553710/0971/936 פקס: 02-6535960
 taniarmi@anava.gov.il

הנחיות הועדה הטכנית לציבור
בעניין ביצוע עבודות אסבסט מצומצמות
 מעדכן ל- 06.03.2005

א. הגדרה
 "עבודת אסבסט מצומצמת" - עבודה במסגרת אסבסט צמנט הכוללת פירוק לוחות אסבסט צמנט של גג סככה, השמדת כל אחד מהתאים הבאים:
 1. שטח הלוחות אינו, עלה על 50 מ"ר;
 2. הלוחות שלמים (לא מדובר בלוחות שבורים, מפוררים, שניזוקו כשריפה וכדומה);
 3. העבודה הינה חד פעמית.

ב. מבוא
 בהתאם לסעיף 22 (3) (ב) לתקנות הבטיחות מעבודה, נהוגת תעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים לאבק מזיק, הוטשטש 1984 (לחלף-התקנות), לחלף הנחיות הועדה הטכנית לאבק מזיק, שהיא ועדה סטטוטורית המועלת מועקיף התקנות, לעבודה עם מוצרי אסבסט צמנט ולסילוק המסולת.

התקנות מגדירות "עבודות בניה באסבסט" - "לרבות עבודות אחזקה, וניקון, פירוק, חסרה, בידוד, צימין, הדבקה, הרכה, שינוע וסילוק מסולת של מבנים, צנרת, זרכים ושבלים המכילים אסבסט בהרכבם".

יש למנות למעדה הטכנית לאבק מזיק לפני כל תחילת עבודה עם מוצרי אסבסט ואסבסט צמנט, וזאת בהתאם לסעיף 29 (ח) לתקנות הקובע כי "לא יבצע אדם עבודות בניה באסבסט אלא באישור הועדה הטכנית".

על פי החלטת הועדה הטכנית לאבק מזיק (מיום 6.1.03), כאשר יש צורך לבצע "עבודות אסבסט מצומצמות", ניתן לבצע בהקלות הבאות ובהתאם להנחיות המפורטות בסעיף 3 להלן:
 א. אין צורך באישור הועדה הטכנית לביצוע העבודה;
 ב. אין חובה למנות מפקח/קבלן בעל אישור הועדה הטכנית;
 ג. אין חובה בביצוע ניטור של סיבי אסבסט.

במפעלים האחזרות לביצוע העבודה בהתאם להנחיות המפורטות לחלף חלה על מנהל המפעל/המעביד/מחזיק המקום, ותובצע בפקוח פמונה בטיחות של המפעל (אם יש).

ג. הנחיות הועדה הטכנית לביצוע עבודות אסבסט מצומצמות

1. לפני תחילת כל עבודה אסבסט-צמנט יש להצייד ב:
 - מיגון נשימתי מתאים - מסיכות אף פה חד פעמית (נשמית), בעלת מסנן מסוג P3. כל האנשים שיעסקו בפרוק האסבסט-צמנט, חייבים לחבוש את הנשמית בכל מחלף ביצוע עבודות האסבסט. לעוויות, מצורפת בסוף הנחיות רשימת חברות המספקות מסיכות מוגימות.
 - נילוף פוליאתילן עבה (0.15 מ"מ לחוזת) לעטיפת לוחות האסבסט-צמנט.
 - בגדי עבודה חד פעמיים אשר עם סיום העבודה, יארוזו יחד עם מסולת אסבסט צמנט ויסולקו.
 - כלי עבודה מתאימים לפתיחה או לחיתוך ברזי אחיזה של הלוחות.
 - חגורות בטיחות או כל אמצעי הגנה אחר לבליפת נפילה בעבודה בנוכה (שכן לרוב מדובר בעבודה על סולם, על גג ללא מעקה, על גג משופע או גג עשוי מחומר שביד).

2. לפני תחילת כל עבודת אסבסט-צמנט נדרש לבצע מסי' פעולות הכנה מקדימות הכוללות:

- פינוי חפצים ניידים מאזור העבודה או לחילופין כיסוי חפצים ניידים וניידים בניילון פוליאתילן להגנה מפני אבק העלול לחיוצר במהלך העבודה.
- הרטבת לוחות האסבסט-צמנט במים (ולא אמצעי קיטור) בתוספת חומר משטח (כגון סוכר) במטרה למזער את שחרור סיבי האסבסט במהלך העבודה.
- יש לגדר את אזור הפרוק ולשלט את המקום בשלטים כגון "זהירות אבק מזיק", במטרה למנוע כניסה של אנשים לשטח בו מתבצעת עבודת האסבסט ולהרחיק אוכלוסייה מאזור העבודה ככל שניתן.

3. פעולות בעת ביצוע העבודה של פירוק לוחות אסבסט צמנט:

- יש למרוש על הרצפה יריעות פוליאתילן במטרה לקלוט שאריות אסבסט העלולות ליפול בעת הפירוק.
- יש להימנע באופן מוחלט מחיתוך לוחות אסבסט-צמנט, השלכתם ארצה או שבירתם, דבר העלול לגרום ליצירת אבק אסבסט.
- יש לחסיר את לוחות האסבסט-צמנט בשלמות על ידי שחרור או חיתוך הברגים המתברזים את הלוחות באופן ידני בלבד וללא שימוש בכלי חיתוך חשמליים שעלולים לגרום נזק ללוחות ולשחרר סיבים לאוויר.
- במידה וחגג עבור יש להימנע מדריכה ישירה עליו ולבצע פעולת פירוק מתחת ללוחות באמצעות מיגוס תקני או במת הרמה.

4. פעולות לאחר הסרת הלוחות:

- הנחת הלוחות באופן זהיר על יריעות פוליאתילן הפרשות על גבי קרקע יציבה. רצוי להניח את הלוחות המפורקים על גבי שמי קרשים כדי לחקל על הרמת הלוחות.
 - עטיפת הלוחות בניילון פוליאתילן עבה (0.15 מ"מ לפחות) בשתי שכבות, סגירת האריזה בסרט דביק, וסימון העטיפה בשלט אוהרה על נוכחות אסבסט על ידי הדבקת או כל אמצעי אחר. שלט האזהרה יחי בגרסה:
- סכנה!! מכיל סיבי אסבסט!
 הימנע מיצירת אבק
 סכנת סרטן וסחלות דרכי הנשימה!
- את השאריות שהצטברו על הקרקע יש לחכנס לשקיות פוליאתילן כפולות, ולטמןן באמור לעיל.
 - הערמת הלוחות העטופים לערמות והעניסתם באופן זהיר על גבי מכולה או משאית.
 - הערמת כל פסולת אסבסט צמנט לרובה כגזי עבודה וניילונים ששימשו לכיסוי אזור העבודה על גבי אותה מכולה או משאית.
 - חובלת פסולת אסבסט צמנט ארוזה לאתר הטמנת פסולת מורשה על פי כל דין.
 - לחילופין, אם הינך מתגורר בתחום רשונ מקומיות הממנה פסולת בניין מבתי חומשים, אמא פנה לרשות לקבלת הנחיות בדבר סילוק הפסולת ומועד פינייה.

רשימה של ספקים למסיכות אף-פה חד פעמיות (משפיות), בעלת מסוג ממוגן 13:

שם החברה	כתובת	טלפון	פקס
עמוס גיית בע"מ	אודם 5 פתח תקוה	03-9250033	03-9227733
רותם תעשיות בע"מ	ת.ד. 9048 באר שבע	08-6570303	08-6570303

ד. אסבסט- מידע כללי

אסבסט: סוגים, שימושים וסכנות

האסבסט הוא שם כללי לקבוצת מינרלים טבעיים, הנבדלים זה מזה בהרכבם, כאשר הנפרדים ביניהם הם הלכן (קריוטיל), האסבסט הכחול (קרוסידוליט), והאסבסט החום (אמוזיט).

האסבסט מופיע בטבע כמינרל נשוי סיסם דקים וארוכים, ונכרה במחצבות בארצות שונות בעולם אך לא בישראל. סיבי האסבסט חזקים מאוד, הם עמידים נגד אש, חום, קורוזיה, כוח מכני חזק, כימיקלים, ומאופיינים באורך חיים רב. וכתוצאה מהודיות אלה, משילוב מחד נמוך, הן שהביאו את האסבסט לשימוש במגוון רחב ביותר של חומרי בידוד תרמי, בידוד אקוסטי, חומרי חיכוך וחומרי בנייה בתקופה של מעל 100 שנה.

האסבסט מוגדר כאבק מזיק וכחומר מסוכן, והוכח כחומר מסרטן בבני אדם. חוליות סיבי אסבסט למערכת הנשימה עלולה לגרום לשלוש מחלות: אסבסטוזיס - מחלה הגורמת להצטלקות הרקמה הריאתית, לקוצר נשימה ולרידה בתפקוד הריאה; סרטן הריאה; ובטוטליומה - סוג של סרטן המופע בקרום הריאות, בקרום הבטן או בקרום הלב.

האסבסט הגולמי אסוף לייבוא בארץ, מרט למנות מצומצמת ביותר של מוצרי אסבסט-צמנט ומוצרי אסבסט שונים, בכמויות מוגבלות וברישוי.

אסבסט-צמנט

אסבסט-צמנט הוא חומר מורכב מתערובת המכילה עד 10% סיבי אסבסט והיותו מלט ומים. אסבסט-צמנט משמש בעיקר כחומר בניה, ליצור לוחות סטוחים או גליים המשמשים לכיסוי גגות וקירות חיצוניים במבני תעשייה, במבני חקלאות ובמבני מערים, צינורות מים וביוב, מרזבים, ארובות, רעפים ואדניות.

לאור המידע חקיים כיום, מבנים מבילים אסבסט-צמנט אינם מהווים סכנה לבריאות כל עוד חנם במצב נקי ולא מתפורר, ואין מבעלים בהם מעלות של ניסור, קידוח, ליטוש וכל עבודה הגורמת להתפוררות החומר ופיזורו באוויר.

יש להימנע מפעולות של שיף, ליטוש, קידוח, ניסור, חיתוך והשוזזה במתצרים אלה ובכל המתצרים המכילים אסבסט-צמנט כיוון שפעולות אלה גורמות לשחרור סיבי אסבסט לאוויר... אם יש הכרח לבצע פעולות אלה, יש להשתמש בכלים מונאמיים שאינם מוצרים אבק דק ולקוטב בצעדים שימנע חשיפה לסיבי אסבסט

עבודות בניה, מרוק והריסה של מוצרי אסבסט-צמנט במבנים

התחלת מפורטות לכיצוע עבודת בניה אסבסט צמנט בשטח העולה על 50 מ"ר וכן מידע מפרט הכולל רשימות טפחים וקבלנים בעלי אישור לכיצוע עבודות, רשימת אתרי פסולת, רשימת בודקי מעבדה וכדומה, ניתן למצוא באתר המשרד לאיכות הסביבה בכתובת:

www.sviva.gov.il

מדינת ישראל
משרד העבודה המשרד לאיכות הסביבה
הועדה הטכנית לאבק מזיק
 המשרד לאיכות הסביבה, בנייני נשרים 5, ירושלים
 טלפון: 02-6553710/971 מקס: 02-6553763
 tamarm@sviva.gov.il

רשימת המפקחים בעלי אישור מהועדה הטכנית לבצע עבודות אסבסט - צמנט
חברה המסומנת ב * המפקח הוא גם קבלן בעל אישור לעבודות אסבסט - צמנט
מעודכן ל- דצמבר 2004

מס'.	שם החברה	שם המפקח	כתובת	טלפון	פקס
1.	א.א. בידור ציפויים*	חיים אזולאי	דוד פינקס 13 ראשון לציון 75704	03-9611943 050-285164 052-2341921	03-9628941
2.	אולניק בע"מ*	דורחן אולניק	ששת הימים 14 נתניה 42481	09-8825750 050-773430	09-8610768
3.	אחד אקולוגייה בע"מ *	חיים פניזיל	התעשייה 11 ת.ד. 244 נשר	04-8217007 053-252376	04-8217003
4.	אוניברסיטת בן גוריון	אלכסנדר שקאף	ת.ד. 653, באר-שבע 84105	08-6461850 058-795929	08-6472959
5.	א.ר.א. עבודות גבות בע"מ*	יוסף אילוז	הגליל 73, חיפה 32681	04-8231838 050-218642	04-8231858
6.	איגוד ערים גליל מערבי	יבנני לוי	כפר הילדים, כרמיאל 20100	04-9888633 050-205828	04-9888634
7.	איתנית-מוצרי בנייה בע"מ	טאל גנולה	ת.ד. 32, נהריה 22100	04-9518518 050-437040	04-9927140
8.	אלון נ. מחנטיים*	יוסי טוה	ממס 16, רמת גן 52653	03-5342398 053-993295	03-5345242
9.	אסבסט באסטרוס בע"מ *	ז"ר דייב דיזנהאוס	רח' החורש 12, כרמיאל 21711	04-9981171	04-9981171
10.	אסדיון בע"מ *	קורס אורדן	רח' טחל פולג 1, ת.ד. 494, יבנה 81104	08-9428999 053-841202	08-9428995
11.	אסדיון בע"מ*	בני ביזה	רח' טחל פולג 1, ת.ד. 494, יבנה 81104	08-9428999 053-841269	08-9428995
12.	אקוטסט בע"מ	קרול אברהם	רח' הלחב 6 איית ביתן 227 ת.ד. 5250	03-5583944 050-278846	03-5597114

נספח ב'

מדינת ישראל
משרד העבודה המשרד לאיכות הסביבה
הועדה הטכנית לאבק מזיק
 המשרד לאיכות הסביבה, כנמי נשרים 5, ירושלים
 טלפון: 02-6553710/971-02 מקס: 02-6553763
 tamarm@sviva.gov.il

כ"ח ניסן, תשס"ג
26 אפריל, 2006

הנדון: לעבודות בניה, פירוק והריסה של מוצרי אסבסט-צמנט במבנים

בהתאם לסעיף 2 ב (3) (ג) לתקנות הבטיחות בעבודה, (גזרות ותעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים באבק מזיק), התשמ"ד - 1984 (להלן-התקנות), להלן הנחיות הועדה הטכנית לאבק מזיק, שהיא ועדה סטטוטורית שהוקמה מתוקף התקנות, לעבודה עם מוצרי אסבסט צמנט ולסילוק הפסולת.

התקנות מגדירות "עבודות בניה באסבסט" – לרבות עבודות אחזקה, תיקון, פירוק, הסרה, בידוד, ציפוי, הדבקה, הרכבה, שינוע וסילוק פסולת של מבנים, צנרת, דרכים ושבילים המכילים אסבסט בהרכבם.

יש לפנות לועדה הטכנית לאבק מזיק לפני כל תחילת עבודה עם מוצרי אסבסט ואסבסט-צמנט, וזאת בהתאם לסעיף 29 (ה) לתקנות הקובע כי "לא יבצע אדם עבודות בניה באסבסט אלא באישור הועדה הטכנית".

להלן הנחיות הועדה הטכנית לאבק מזיק לעבודות בניה, פירוק והריסה של מוצרי אסבסט-צמנט במבנים ולסילוק הפסולת:

1. **מינוי ממקח**
 בכל עבודות בניה באסבסט למי הנדרתה בתקנות, יש למנות איש מקצוע בעל היתר לביצוע עבודות אסבסט-צמנט מטעם הועדה הטכנית (מצ"ב רשימה), בהתאם לאחת הדרכים המפורטות להלן:
 א. ביצוע העבודה על ידי קבלן בעל היתר לביצוע עבודות אסבסט-צמנט;
 ב. ביצוע העבודה על ידי קבלן בניין רגיל עם מפקח מורשה צמוד, בעל היתר לביצוע עבודות אסבסט-צמנט.

2. **הגשת תוכנית לאישור הועדה הטכנית לאבק מזיק**
 יש להגיש באמצעות המפקח / הקבלן תכנית מפורטת לאישור עבודת האסבסט בהתאם לטפסים שנקבעו ע"י הועדה.

3. **שילוט האתר**
 יש לתחם את שטח אתר הפירוק עם סרט בידוד ולהציב שלטי אזהרה בנוסח:

הכניסה אסורה !!
 סכנה!! מכליל סיבי אסבסט!
 המנע מיצירת אבק!
 סכנת סרטן ומחלות דרכי הנשימה!

4. הגנת העובדים

לפני תחילת העבודה יש להזריק את העובדים העוסקים בפירוק לוחות אסבסט - צמנט כיצד מתבוננים מפני השיפה לסיבי אסבסט בזמן הפירוק. יש לספק לכל עובד חליפת מגן חד-פעמית ומסכת פנים מתאימה (לפחות מסכת חצי פנים בעלת מסנן אחד או שניים בעל תכונות P3 או מסנן מסוג HEPA). לפני תחילת העבודה על כל עובד לעבור גם בדיקות רפואיות. הנחיות אלו הן בנוסף להנחיות חבטיחותיות בדבר האמצעים שיש לנקוט בזמן פירוקם של גגות עשויים לוחות אסבסט - צמנט.

5. **בדיקות סביבתיות באתר העבודה**
ביום הראשון של עבודת הפירוק יערכו **בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות** (אישיות ובדיקות שטח) בשיטת RTM-1 באמצעות מעבדה מוסמכת. מספר הבדיקות יקבע כך שהבדיקות ייצגו את העבודה בהיבט של חשיפת העובדים.

בגמר ביצוע עבודת האסבסט יש לבצע באתר **בדיקה סביבתית** לפי שיטת RTM-2 באמצעות מעבדה מוסמכת. מספר הדגימות יקבע כך שהבדיקות ייצגו את העבודה בהיבט של חשיפת הציבור לסיבי אסבסט. אישור לכניסת הציבור לאתר זו בוצעה העבודה ינתן רק לאחר קבלת תוצאות הבדיקה. במסגרת סגור תתבצע בדיקה אגרסיבית תוך הפעלת מפוחים ומאווררים ואטימת הפתחים. בדיקות נוספות במהלך העבודה, יבוצעו במידת הצורך בהתאם למחוז העבודה, מורכבותה, הקירבה של האתר לאוכלוסייה ועוד.

6. **פירוק הלוחות ואיסוף הפסולת**
יש להרכיב את הלוחות במים ותוספת חומר משטח (דטרגנט) לפני תחילת הפירוק. את הלוחות יש להסיר בשלמות על ידי חיתוך הברגים המתברים אותם, אך לא באמצעות מסור דיסק. יש להניח את הלוחות על גבי משטח פוליאאתילן עבה (0.15 מ"מ לפחות). בשום פנים ואופן אין לשבור ולהשליך את הלוחות ארצה, דבר העלול לגרום לריסוקם ולפיצת אבק אסבסט. עם גמר הפירוק יש לעטוף את הלוחות בשכבה כפולה של יריעות פוליאאתילן. את השאריות שהצטברו על הקרקע יש להכניס לשקיות כפולות מפוליאאתילן עבה המיועדות לכך. את אריות הפסולת יש לסמן באזהרה הבאה כנדרש ע"י ה-EPA:

סכנה!! מכיל סיבי אסבסט!
המנע מפיצת אבק!
סכנת סרטן ומחלות דרכי הנשימה!

שאריות אבק באתר הפירוק יש לשאוב באמצעות שואב אבק מצויד במסנן HEPA, המאושר לשימוש לעבודות אסבסט.

7. **פינוי הפסולת והזבלתה**
את פסולת האסבסט יש לפנות לאתר פסולת המאושר ע"י המשרד לאיכות הסביבה. יש לתאם את פינוי הפסולת מראש עם אתר הפסולת. הובלת הלוחות והשקיות (הפסולת) תעשה ברכב מיוחד סגור שדוממתיו הפנימיות מכוסות ביריעות פוליאאתילן עבה, כדי שהאבק העלול להשתחרר מהלוחות לא יישאר ברכב ויגרם לזיהומו. על הרכב מצויד החיצוני יש להציב שלט בנטיח:

סכנה!! מכיל סיבי אסבסט!
המנע מפיצת אבק!
סכנת סרטן ומחלות דרכי הנשימה!

את הפסולת והלוחות לרבות יריעות הפוליאאתילן שברכב יש להעביר לאתר מאושר לקבורת פסולת אסבסט - צמנט. המטען ילווה בשטר מטען חתום על ידי השולח ביצאה אל אתר הפסולת ועל ידי מפעיל האתר עם הגעתו לאתר הקבורה. בשטר המטען ירשמו שם וכתובת השולח, מען המשלוח, כמות הפסולת (מס' לוחות ושקיות) ומהות התכולה. לאחר פריקת מטען הפסולת המכילה אסבסט מהרכב, יש לשטוף היטב את הרכב לפני יציאתו מהאתר.

8. **קבורת הפסולת**

פסולת אסבסט - צמנט ניתן לקבד באתר לסילוק פסולת בנין/נושית מאושר על ידי המשרד לאיכות הסביבה. התנאים לקליטת פסולת אסבסט צמנט הוגדרו במסגרת תנאים ברשיון עסק להטמנת פסולת אסבסט-צמנט וכוללים בין היתר זרישות להטמנת פסולת האסבסט בתא שטח נפרד באתר, לפריקת הפסולת ללא יצירת אבק, לביצוע בדיקות לנכחות סיבי אסבסט באויר, לניהול רישום מזוייק על כמויות הפסולת ולדווח למשרד בהתאם ועוד.

9. הגשת דוח מסכם

יש להגיש ליו"ר הוועדה הטכנית דוח מסכם לעבודות האסבסט המולל בין היתר תקציר המפרט את מחלק העבודה שהתבצעה לפי שלבים, המועדים והשעות בהם המפקח נכח באתר, העתקי שטרי המסען להטמנת הפסולת התמוזת על ידי אתר הפסולת המאושר, תוצאות המעבדה לבדיקות הסביבתיות ולבדיקות הסביבתיות-תעסוקתיות, ותמונות שצולמו במהלך העבודה ועם סיומה.

10. איסור ממירה

אין לטחור במוצרי אסבסט-צמנט משומשים (שהיו מורכבים קודם) ואין להשתמש בהם.

11. עבודות אסבסט-צמנט בשטח מצומצם

במקרה ויש צורך לפרק מספר מצומצם של לוחות אסבסט-צמנט (עד 50 מ"ר, כ - 20 לוחות) אין צורך במיגוי מפקח ועריכת בדיקות(1). יש לפנות למשרדנו בכתב עם תאור הבעיה לשם קבלת הנויותנו לפרוק לוחות האסבסט-צמנט.

לפרטים נוספים ניתן לפנות אל יחידת האסבסט של המשרד לאיכות הסביבה או לאתר המשרד בכתובת - sviva.gov.il.

בברכה,

תמר בר-און
יו"ר הוועדה הטכנית